

10. Részsakma

10.1. Részsakma alapadatai

10.1.1. A részsakma megnevezése: **Aranykalászos gazda**

10.1.2. A részsakma órakerete: 480 – 720 óra

10.1.3. A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

10.1.4. A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

10.1.5. A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:

10.2. A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az Aranykalászos gazda általános mezőgazdasági szakismeretekkel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez elengedhetetlen elméleti, fizikai és gyakorlati felkészültséggel, a vállalkozói tevékenységhez szükséges alapismeretekkel rendelkező szakember. A mezőgazdasági termelési feladatokat gazdaságosan, szakszerűen, környezetkímélő módon végzi, ismeri az állattartás, a szántóföldi növénytermesztés és a kertgazdálkodás alapjait. Képes a talaj-előkészítést, vetést, növényápolást, a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátni, az élelmezési és a takarmányozási célra termesztett növényeket betakarítani, tárolni, tartósítani, állatjóléti és -higiéniai, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot szaporítani, takarmányozni, zöldségtermesztési, gyümölcs- és szőlőtermesztési feladatokat ellátni, mezőgazdasági munkagépeket, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, kereskedelmi, vállalkozási, szervezési és ügyviteli tevékenységet végezni, önálló agrárgazdasági vállalkozást működtetni. Betartja a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és természetvédelmi és adminisztrációs szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait. Az Aranykalászos gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

10.3. A részsakma legjellemzőbb FEOR száma

Részsakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Részsakmával betölthető munkakör(ök)
Aranykalászos gazda	6111	Szántóföldinövény-termesztő	Növénytermesztő
			Kísérleti gazdasági növényápoló
			Kísérleti gazdasági növénytermesztő
	6113	Zöldségtermesztő	a foglalkozás valamennyi munkaköre
	6114	Szőlő-, gyümölcstermesztő	a foglalkozás valamennyi munkaköre
	6130	Vegyesprofilú gazdálkodó	Aranykalászos gazda
			Állat- és növénytermesztő

10.4. A szakképzésbe történő belépés feltételei

10.4.1. Iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

10.4.2. Alkalmassági követelmények

10.4.2.1. Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

10.4.2.2. Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

10.5. Eszközjegyzék a részsakmákra

- Állategészségügyi vizsgáló műszerek
- Állatgyógyászati eszközök
- Állatjelölő eszközök
- Anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök
- Egyéni védőfelszerelés
- Elletés, fiaztatás eszközei
- Építőipari kisgépek
- Épületkarbantartás szerszámai, eszközei
- Gépi fejs berendezései
- Gépkarbantartás szerszámai, eszközei
- Gyümölcskertészet kisgépei, eszközei
- Istállók, ólak berendezései
- Kertészeti kéziszerszámok
- Kéziszerszámok
- Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei
- Mérlegek
- Mérőeszközök
- Meteorológiai mérőeszközök
- Munkabiztonsági berendezések
- Növényápolási eszközök
- Növényház, fóliasátor
- Növényvédelem gépei, eszközei
- Öntözőberendezések
- Szerelőszerszámok
- Szőlészeti kisgépek
- Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei
- Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek
- Talajvizsgálati eszközök, műszerek
- Terménytárolás gépei, eszközei
- Tojáskezelés eszközei, berendezései
- Villanypásztor berendezés és tartozékai

10.6. Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi alapelveket.	Szabálykövető a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.
2	Elvégzi az istálló munkákat, fenntartja az istállórendet.	Ismeri az istálló munkák eszközeit. Ismeri a gazdasági állatok takarmányozási alapelveit.	Az istálló munkákat precízen, pontosan, körültekintően végzi, együttműködő és szabálykövető. A keletkező hulladékot megfelelően, környezettudatos módon kezeli.	Másokkal együttműködve megítéli az egyes egyedek eltérő igényeit.
3	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását. Közreműködik a párosztatásban, a termékenyítésben.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a párosztatás és a mesterséges termékenyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a munkavégzés során a környezet- és munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján közreműködik a szaporítási folyamatokban.
4	Segítséget nyújt az elésnél, gondozza az újszülött állatot.	Ismeri az ellés jeleit, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal.	Szem előtt tartja, elfogadja a szakmai etikai elveket.	Végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői irányítás mellett.
5	Terméket értékesít, bizonylatot állít ki (számla, nyugta).	Ismeri a számla, nyugta, bizonylatok kötelező elemeit.	Pecíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében.	Felelős a termékértékesítési dokumentumok tartalmáért.
6	Terményt szállít, szállítólevelet, átvételi dokumentációt tölt ki kézzel és internetes rendszer használatával.	Ismeri a mezőgazdasági termékek szállítási, adminisztrációs feladatait, az elektronikus rendszer kezelését.	A dokumentációkat, nyomtatványokat precízen, pontosan tölti ki, ellenőrzi a leírtakat.	Felelősséggel tartozik az áruk átvételéért.
7	Fertőtlenítő oldatot készít, utasítás szerint használja.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, az alapvető eljárásokat.	Együttműködik a munka-védelemért, a környezetért felelős szakértőkkel, és számára is fontos a fenntartható környezet, amelynek megőrzésére és létrehozására törekszik munkája során.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére.
8	Takarmányt előkészít, elvégzi az állatok napi takarmányozását, megvizsgálja az etető- és itató berendezéseket.	Ismeri a takarmány előkészítési technológiákat, az abrakkeverékek felhasználását.	Szabályszerűen, pontosan végzi a takarmányok előkészítését, kiosztását.	Tisztában van a gondozó egyéni felelősségével, az állatok takarmányozása, valamint

			A keletkező hulladékot környezettudatos módon kezeli.	az etető-itató berendezések karbantartása során.
9	Elvégzi az adott állat speciális napi ápolási feladatait.	Ismeri a szarvasmarha, sertés, juh, ló, baromfi ápolási feladatait.	Elkötelezett a felelős állattenyésztés iránt.	Mindig azonos időben, felelősen gondozza az állatokat.
10	Kipróbálja a világítást, a fűtőberendezést, megméri az istálló hőmérsékletét.	Ismeri az optimális istálló hőmérsékletet és a szabályozás lehetőségeit.	Törekszik az állatok számára legkedvezőbb környezeti értékek betartására. Fontos számára a költség- és energiahatékony feladatvégzés.	Figyeli az állatok napi viselkedését, az eltérő, szokatlan mozgást, fekvést, étvágyat jelenti a vezetésnek.
11	Gépi fejést végez a higiéniai előírások szerint, tisztít, karbantart.	Ismeri a fejés előtti és utáni teendőket.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat a fejés közben és a gépek tisztítása során.	Betartja a fejés időpontjára vonatkozó előírásokat.
12	Előkészíti a fiazató kutricát, a szükséges eszközöket.	Ismeri sertéstartás jellemzőit, az ellető kutrica berendezését.	Betartja az állategészségügyi előírásokat.	Felelősen végzi az eszközök, a fiazató előkészítését.
13	Elvégzi a talajmunkákat, kezeli a gépeket, előkészíti a magágyat.	Ismeri a talajművelés fogalmát, célját, alpműveleteit, eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés, a gondos talajművelés iránt.	Felelősséget vállal a talajmunkák során a talaj jó előkészítéséért.
14	Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, előkészíti vetésre.	Ismeri a vetőmagvak tulajdonságait, előkészítését, a vetés módját, idejét.	Lelkiismeretesen figyeli, méri a vetőmagvak tárolásához előírt környezeti tényezőket.	Vezetői útmutatással végzi az előírt technológia szerint a vetőmagvak előkészítését.
15	Elvégzi a talaj-előkészítést, a vetést, a növények ápolását, gondozását.	Ismeri a talaj-előkészítő, a vető-, ültető- és talajápoló gépek kezelését.	Törekszik a biztonságos és környezet-óvó munkavégzésre a talajmunkák, a vetés és a növények ápolása közben.	Folyamatosan ellenőrzi a talaj-előkészítést, a vetési munkák pontos elvégzését, valamint a növények fejlődését.
16	Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállítja, méri a nedvesség-tartalmát, tisztaságát.	Ismeri a gabonafélék, a hüvelyes, gyökér- és gumós, az ipari, a szál- és takarmány-növények jellemzőit.	Együttműködik a közösen végzendő, egymásra épülő feladatok elvégzésében.	Ellenőrzi, figyelemmel kíséri a termények szállítási útvonalát.
17	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságait.	Belátja, hogy a mechanikai növényápolás (kultivátor) hatásos gyomtalantási eljárás. Nyitott a környezetbarát	Felelős a gyomtalantás/gyomirtás elvégzéséért.

			megoldások megismerésére és alkalmazására.	
18	Működteti az öntözőberendezéseket.	Ismeri az öntözési lehetőségeket.	Elkötelezett a víztakarékos csepegtető öntözési eljárás iránt.	Önállóan kezeli az öntözőberendezéseket.
19	Elvégzi a lucerna, a gyep telepítési, gondozási, betakarítási munkáit.	Ismeri a lucerna termesztési feladatait, a gyepet alkotó növényeket.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős és fenntartható munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Felelős a gazdasági állatok takarmány-ellátásáért.
20	Végzi a palántanevelést, vet, tűzdel, öntöz, gondozza a növényeket.	Ismeri a zöldségtermesztés jelentőségét, a különböző zöldségnövényeket.	Belátja az egyes növényekre előírt szakmai technológiai előírások fontosságát.	Önállóan végzi a palántanevelés feladatait.
21	Gondozza a zöldségnövényeket, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesít.	Rendelkezik a zöldségnövények termesztésének ismereteivel.	Betartja és betartatja a higiénia és az élelmiszer-egészségügyi előírásokat.	Felelősséget érez az eredményes zöldségtermesztésért.
22	Végzi a gyümölcsös aktuális munkálatait, betakarítja a terményt, értékesít.	Ismeri a gyümölcsös gondozását, a szedés, válogatás, értékesítés feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztésért és annak fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat vagy a biotermesztés irányában.	Együttműködik más termelőkkel az időszerű ápolási, a növényvédelmi és a betakarítási munkákban.
23	Mezőgazdasági munkát végez, kezeli az elektromos kerti munkagépeket.	Ismeri az elektromos berendezések kezelését, karbantartását.	Vigyáz a környezetben dolgozók testi épségére, a gépek, vezetékek állapotára.	Felelős az elektromos gépek és vezetékek használatával kapcsolatos előírások betartásáért.
24	Elvégzi indulás előtt a mezőgazdasági erő- és munkagépek napi karbantartását.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek felépítését, kezelőszerveit.	Szigorúan betartja a közlekedés-biztonsági előírásokat.	Felelős a környezet tisztántartásáért, az általa gondozott gépek állapotáért.

10.7. A részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

10.7.1. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése.

10.7.2. Projektfeladat

10.7.2.1. A vizsgatevékenység megnevezése: **Aranykalászos gazda projektfeladat**

10.7.2.2. A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafadatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

A) feladattípus: állattartás, állattenyésztés

B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet

C) feladattípus: gépüzemeltetés

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazza végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

A) feladattípus: állattartási, állattenyésztési feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, a takarmány és alom érzékszervi minősítése, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

B) feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, számla kiállítása, a mezőgazdasági termelésben alkalmazott alapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldre, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás,

ültetőgödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcsbetakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és -metszés.

C) feladattípus: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A növénytermesztésben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, kertészeti kisgépek, kerti traktorok, talajfertőtlenítő gépek, metszőollók, gyümölcsbetakarítás és manipulálás gépei, gyümölcsök tárolásának berendezései, termesztőberendezések fűtőberendezései és a szellőztetés, öntözőberendezések, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés gépesítése, tojásgyűjtés és -kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímazabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei.

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, a növények, állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három feladat elvégzése után.

10.7.2.3. A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc.

Ebből a szakmai beszélgetés időtartama: maximum 20 perc.

10.7.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%.

10.7.4. A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, számszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése,
- az állatokkal történő bánásmód,
- a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések),
- precíz, gondos munkavégzés,
- a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása,
- összbenyomás, beszédkézség, hozzáállás.

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 30% - 30% - 30%.

A szakmai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó minden vizsgarész esetén a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

10.8. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

10.9. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- bizonylatok, gépkönyvek
- irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)
- mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések
- elsősegélynyújtó-felszerelések
- állatápolás eszközei
- baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal
- baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

- juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei
- terménytárolás és kezelés eszközei
- földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz
- termesztő berendezések, fóliák
- gyümölcsös
- univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik
- talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei
- vető-, ültető- és palántázó gépek
- fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép
- öntözőberendezések
- arató-cséplőgép
- kertészeti kisgépek
- takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei
- takarmánytárolás eszközei, gépei
- gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok
- kézi és gépi anyagmozgatás eszközei

10.10. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

10.11. A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályozás: Segédeszköz nem használható.